

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 02/10/2025 15:07
Sayı: E-120.07.03-1710159
2025 AİLE YILI

Sayı : E-85112434-610-7293097

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 17.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1548782 sayılı yazınız.
b) 18.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1550133 sayılı yazınız.
c) 22.01.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1570626 sayılı yazınız.
ç) 26.02.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1588682 sayılı yazınız.
d) 10.04.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1609790 sayılı yazınız.
e) 23.04.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04/E.1616242 sayılı yazınız.

7/20277 GK 65
7/20404 GK 66
7/22091 GK 90
7/24228 GK 113
7/26452 GK 138
7/26924 GK 145
7/26925

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (20 Sayfa)

**BİTLİS MİLLETVEKİLİ SAYIN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP'İN 7/26924 ESAS
SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce, Bitlis Kalesi'nde 2004 yılında başlatılan kazı, temizlik, restorasyon ve belgeleme çalışmaları kapsamında; Bitlis Kalesi saray alanının %100'ü, Sinan Bey Hamamı ve çevresinin %90'ı, Kale'nin orijinal girişi ve çevresinin ise yaklaşık %30'u gün yüzüne çıkartılmış olmakla birlikte Kale genelinin yaklaşık %65'inde çalışmalar tamamlanmıştır. 2025 yılı itibarıyla yapılacak kazı çalışmalarıyla Kale'nin yaklaşık %70-%75'inde çalışmaların tamamlanması hedeflenmektedir.

Kazı buluntularının korunarak gelecek kuşaklara aktarılması, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde güvence altına alınmıştır. Bu kapsamda, kazı çalışmaları sırasında her on beş günde bir Bakanlığımıza kazı temsilcisi tarafından rapor iletilmektedir. Bu raporda kazı aşamaları ve buluntular hakkında bilgiler yer almaktadır. 2004 yılından bugüne kadar yaklaşık 4.320 eser kaydı yapılmış olup Ahlat Müze Müdürlüğü teşhir ve depolarında muhafaza edilmektedir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili Yönetmelik ve Yönergeler doğrultusunda yürütülen kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan eserlerin envanter kayıtlarının yapılması ve müzeye teslim işlemleri Ahlat Müzesi Müdürlüğünün uzmanlarından oluşan müze komisyonunca tamamen şeffaf bir prosedürle yapılmaktadır. Kazı çalışmaları ve buluntularının tamamı bilimsel yayınlar aracılığıyla tanıtılmaktadır. Ayrıca, basın ve yayın organları vesilesiyle kazı çalışmaları hakkında kamuoyu bilgilendirilmektedir. Hâlihazırda yürütülen kazı çalışmaları sebebiyle ziyarete kapalı olan Kale'nin, 5 yıllık sürenin bitiminde kazı çalışmalarının tamamlanarak ziyarete açılması hedeflenmektedir.

Genel Müdürlükçe hazırlanan projeler Van Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında incelenerek onaylanmaktadır. Onaylanan projelerin uygulamaları Van Rölöve ve Anıtlar Bölge Müdürlüğünün denetim ve kontrolünde yapılmaktadır. Söz konusu tarihi yapının korunması ve restorasyonu konusunda yapılan uygulamalar uluslararası standartlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Yapının restorasyon çalışmaları sırasında öncelikle dış sur duvarlarının izlerini tespit etmek amacıyla ilgili müze denetiminde kazılar tamamlanmış, ancak sur duvarlarına ait bir iz bulunmaması sebebiyle koruma amaçlı duvar inşası başlamıştır.

Basında yer alan haberlere konu olan duvarlar yapının orijinal duvarları olmayıp tamamen koruma amaçlı duvarlardır ve tarihi nitelikte değildir. Alanda yapılan bütün imalat ve müdahaleler Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu onaylı proje doğrultusunda uygulanmıştır.

Kazı ve restorasyon çalışmaları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ve Bakanlığımıza ayrılan ödenekler doğrultusunda gerçekleştirilmekte olup şeffaf şekilde denetlenmektedir.

Kale’de restorasyon ve bilimsel kazı olmak üzere iki farklı alanda çalışmalar yürütülmektedir. Bilimsel kazılar Bakanlığımız izinleri doğrultusunda ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, Müze Müdürlüğü başkanlığında oluşturulan Bilim Heyeti tarafından yürütülmektedir. Restorasyon projeleri ise Van Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu onayı doğrultusunda ilgili Van Rölöve ve Anıtlar Bölge Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülmektedir.

Çalışmaların başlatıldığı 2004 yılından günümüze kadar Bitlis Kalesi’nde yapılan kazı çalışmalarıyla ilgili bildiri, sempozyum, kitap, kitap bölümü, tez çalışması vb. olmak üzere ulusal ve uluslararası yaklaşık 40 bilimsel yayın yapılmış olup ayrıca, 2023 yılı itibarıyla her kazı sezonu verileri ve bütün buluntuları uluslararası yayınevlerinde kitap olarak yayımlanmaktadır. 2024 yılı kazı çalışma ve buluntularını içeren bir kitap da basım aşamasındadır.

Yapının restorasyonu ve çevre düzenleme çalışmaları Van Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararı ile onaylanan revize restorasyon, kaya destekleme ve güçlendirme projesi doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup koruma ilkeleri doğrultusunda yapıyı koruyacak yöntem ve uygulamalar kullanılmıştır.

Bitlis Kalesi’nde gerçekleştirilen kazı çalışmaları esnasında kültür katmanlarının zarar gördüğüne dair Bakanlığımıza ulaşmış herhangi bir şikâyet bulunmamaktadır.

Kale’de yürütülen çalışmalar ilgili Müze Müdürlüğü tarafından muhtelif zamanlarda yapılan etkinlikler kapsamında yerel halk ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerine tanıtılmaktadır.

Yapılan kazı ve restorasyon çalışmalarıyla ilgili tüm raporlar Bakanlığımızda mevcut olup paylaşılması hususu Kanun ve Yönetmeliklere tabidir.